

## POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Andrzej Ryński

SSN Dorota Rysińska (sprawozdawca)

w sprawie **R.N.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 23 stycznia 2018 r.,  
wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem  
Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 22 stycznia 2016 r., utrzymującym w mocy wyrok  
Sądu Okręgowego w [...] z dnia 22 września 2015 r.

### p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić wniosek;**
- 2. obciążyć R.N. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 22 stycznia 2016 r. utrzymano w mocy wyrok Sądu Okręgowego w [...] z dnia 22 stycznia 2015 r., którym za czyn z art. 270 § 1 k.k. oraz za czyn określony w art. 13 § 1 w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 11 § 2 k.k. R. N. został skazany, odpowiednio, na karę 40 stawek dziennych grzywny przy ustaleniu jednej stawki na kwotę 100 zł oraz na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat. Przestępstwa te polegały na posłużeniu się w obrocie prawnym dokumentem z podrobionym podpisem M. S., w tym na usiłowaniu dokonania tzw. oszustwa sądowego, polegającego na doprowadzeniu tej osoby do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 745.780,32 zł,

stanowiącej równowartość 164.037,55 euro, zawartej w oświadczeniu o uznaniu zobowiązania przez M.S. w imieniu reprezentowanej przez niego spółki względem podmiotu gospodarczego D. N.

Obrońca skazanego wystąpił z wnioskiem o wznowienie tego postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt. 2 lit. a k.p.k., podnosząc, że po jego zakończeniu pojawiły się nowe dowody świadczące o niewinności skazanego. Zdaniem obrońcy, za takie dowody należy uznać nowe (prywatne) opinie specjalistyczne, tj. opinię A.K. oraz opinię R.I. wskazujące na autentyczność podpisu złożonego na dokumencie przez M.S.. Podpis ten orzekające Sądy uznały za podrobiony na podstawie ocenionych jako jasne i pełne opinii grafologicznych sporządzonych na potrzeby postępowania karnego, którą to ocenę wnioskodawca poddał krytyce, posiłkując się m.in. złożonymi w zakończonym postępowaniu prywatnymi opiniami S.B. i R.I., jak również dołączoną obecnie do wniosku opinią A.K.. Obie opinie, wskazane we wniosku o wznowienie zostały sporządzone na zlecenie skazanego, przy czym w opinii autorstwa R.I., wykorzystano programy komputerowe Grapholog i Grafotyp.

Żądając wznowienia opisanego na wstępie postępowania, obrońca wniósł o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w [...].

W pisemnej odpowiedzi na omówiony wniosek Prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie.

#### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

W orzecznictwie trafnie przyjmuje się, że postępowanie karne podlega wznowieniu nie w razie ujawnienia się po wydaniu wyroku jakichkolwiek nowych faktów lub dowodów nieznanych przedtem sądowi, czy też zgłoszenia jakichkolwiek wątpliwości co do trafności zapadłego rozstrzygnięcia, ale jedynie wtedy, gdy nowe fakty lub dowody wiarygodnie podważają prawdziwość dokonanych, istotnych ustaleń faktycznych, to jest zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od orzeczenia poprzedniego. Samo zgłoszenie nowych faktów i dowodów nie oznacza, że sąd rozpoznający wniosek zobligowany jest w każdym przypadku do wznowienia

postępowania. Wskazane nowe fakty i dowody podlegają ocenie sądu, dokonywanej w ścisłym powiązaniu z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie w toku jej rozpoznawania przez sądy pierwszej i drugiej instancji (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2012 r. V KO 68/11).

Pamiętać należy, że gdy to obrońca, jako podstawę wniosku o wznowienie, wskazuje "nowe fakty i dowody" - to na nim ciąży obowiązek uprawdopodobnienia zasadności tego wniosku, skoro wcześniej prawomocnym wyrokiem obalono wobec skazanego zasadę domniemania niewinności (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2013 r. V KO 71/13).

Dokonując z tej perspektywy oceny niniejszego wniosku o wznowienie, opierającego się na sporządzonych po prawomocnym zakończeniu postępowania opiniach prywatnych, należy stwierdzić, że tylko opinii sygnowanej przez R.I. – wykorzystującej programy komputerowe Grapholog i Grafotyp – można przydać walor pewnego *novum*. Analiza żadnej z nich, w zestawieniu z całością argumentacji wniosku odnoszonej do zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, nie daje natomiast podstaw do uznania ich za uprawdopodobniające w dostatecznym stopniu hipotezę o następczym wydaniu wyroku uniewinniającego.

W zakończonym postępowaniu powołano dwóch biegłych grafologów, których opinie – zwłaszcza opinia biegłej H. T. dopuszczona w postępowaniu apelacyjnym – zostały uznane za miarodajne i zupełne w zakresie, w którym kwestionowały autentyczność podpisu M.S., przy zastosowaniu metody graficzno-porównawczej w badaniu oryginalnych, pozostających w dyspozycji biegłych podpisów (dowodowego i porównawczych). Istotne jest, że ocena tych opinii została poprzedzona zaliczeniem do materiału dowodowego prywatnych opinii S.B. i R.I.. Dokumenty te, jako jeden z elementów rozważań, stanowiły kanwę analizy Sądu Apelacyjnego prowadzonej w odniesieniu do ocenianych opinii procesowych i oceny tej nie podważyły. Ponadto konieczne jest podkreślenie, że nie tylko sporządzone w procesie opinie grafologiczne stanowiły podstawę przesądzenia o odpowiedzialności karnej R.N.. Istotną część materiału dowodowego przedstawiały uznane za wiarygodne zeznania R. R., jak i zeznania samego rzekomego autora podpisu, rozważone na tle innych (także uznanych za niewiarygodne) dowodów i okoliczności sprawy, odnoszących się, mówiąc najogólniej, do przebiegu rozliczeń

między podmiotami gospodarczymi, w powiązaniu z którymi użyto dokumentu z podrobionym podpisem.

Tak więc, sam fakt przedstawienia kolejnych opinii, które w swoich wnioskach są odmienne od tych, które stanowiły jeden z elementów materiału dowodowego, nie może stanowić wystarczającej przesłanki wznowienia postępowania. Dołączona do wniosku o wznowienie opinia sygnowana przez A.K., będąca w znacznej mierze recenzją (krytyką) ocenionych w procesie opinii biegłych, w tym H. T. (ze wstępnymi badaniami własnymi na skanach podpisów), stanowi bez wątpienia kontynuację podjętej już wcześniej linii i z rozważanego punktu widzenia nie może zostać uznana za skuteczną. Dopiero wykazanie wyjątkowych cech omawianej kategorii dowodów pozwalałoby na rozważenie możliwości wznowienia postępowania. Nie można wszak zaprzeczyć postępowi kryminalistyki, w tym implementowaniu dotąd nieznanych, nowych metod badawczych i technologii z różnych dziedzin nauki (np. badań biologicznych, obecnie spopularyzowanych jako badania DNA), pozwalających na zakwestionowanie kluczowych podstaw ustalenia odpowiedzialności karnej. Takiej jakości nie prezentuje jednak, w ocenie Sądu Najwyższego, zaoferowana opinia R.I. sporządzona z zastosowaniem komputerowych programów Grapholog i Grafotyp. W najmniejszym stopniu nie deprecjonując wartości tych metod, nie da się pominąć, co wynika z ich prezentacji w opinii, że stanowią one w uproszczeniu bądź grafometryczny instrument badawczy według wybranych parametrów pisma (Grafotyp), bądź wręcz narzędzie pomocnicze, wspomagające wykonywanie pomiarów w ekspertyzie dokumentów (Grapholog). Podkreślenie powyższego wydaje się niezbędne, niezależnie od spostrzeżenia prokuratora Prokuratury Krajowej w odpowiedzi na wniosek, że metoda Grapholog została wykorzystana w znanym Sądowi Apelacyjnemu, przedstawionym przez obrońcę opracowaniu S.B..

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy uznał, że w rozważanym wniosku, sformułowanym na podstawie art. 540 § 1 pkt. 1 lit. a k.p.k., nie przedstawiono wystarczających przesłanek przemawiających za stwierdzeniem z dostatecznym stopniem prawdopodobieństwa, że w zakończonym prawomocnie postępowaniu mogło dojść do pomyłki w ustaleniu o odpowiedzialności karnej R.N.. W takiej zaś sytuacji wniosek o wznowienie postępowania oddalono, obciążając

skazanego, na podstawie art. 639 zd. 2 k.p.k., kosztami postępowania wznowieniowego.

kc